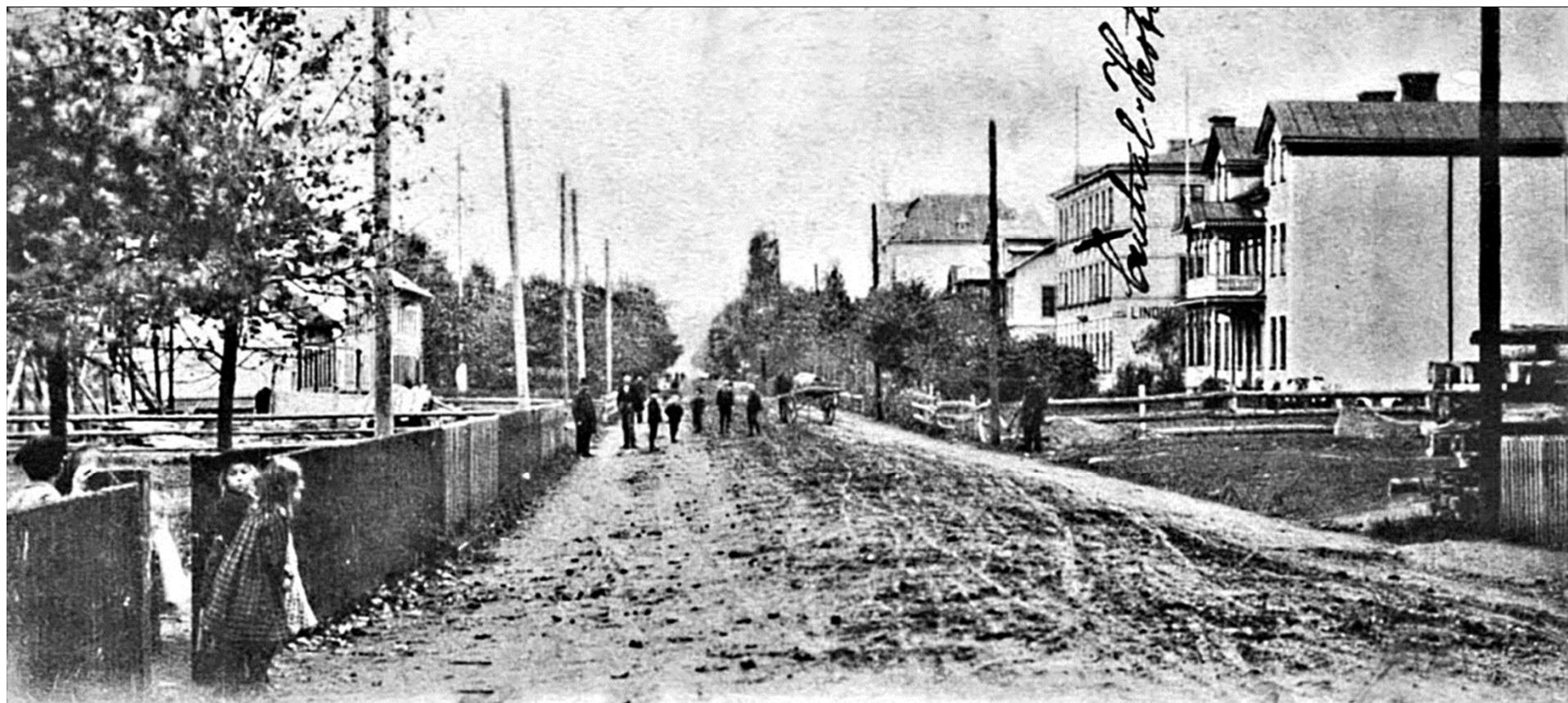

Vad kan väl passa bättre än att börja med en flygbild över Tranås från c:a 1930. Bilden börjar vid Åsvallehultsområdet och sträcker sig med de tre genomfartslederna Östra stambanan, Storgatan och Svartån fram till Kimarp och Tranås kvarn mot Ekmarksbergområdet. Sveaparken är idag mycket mindre, här finns nu en stor trafikvänlig rondell. Kvarteret till vänster om rondellen med bl.a. Axfors hus och Södra skolan finns inte längre. (revs 1981) Där finns nu Konsum som invigdes 1985.

Tranås hade ända in på 1860- och 70 talet karaktär av bysamhälle med gator som liknade landsvägar, gårdsgårdar som inramade tomterna och med stora luckor i bebyggelsen. Avsikten att hindra spridningen av bränder var anledningen till Storgatans imponerande bredd, men resultatet blev samtidigt en paradgata som gav tätorten ett ljus och luftigt utseende. Utmed gatan byggdes enkla handels- och hantverksgårdar.

Vykort från första åren av 1900-talet med Storgatan, tidigare landsvägen genom Tranås från norr mot söder. Häst och vagn var länge det normala fortskaffningsmedlet. Som man kan se på bilden är Storgatan upptrampad och spårig av hästskjutsar. Köpingen började växa och till höger om vägen ses det nybyggda Centralhotellet och längre bort Bankhuset (Storgatan 46).

Bilden är tagen samma dag som järnvägen invigdes 1874. På invigningsdagen ställde Lövstads samhälles styrande män med brandkår, spelmän, hantverkare och butiksinnehavare m. fl. upp för fotografering. I och med att järnvägsstationen fick namnet Tranås, tog Lövstads samhälle också namnet Tranås.

Sedan Tranås 1882 fått köpingsrättigheter ökade folkmängden snabbare än förut. I mitten av 1870-talet uppgick den till knappt 300 personer för att 1885 ha stigit till 900. Det hör till saken att Östra stambanan drogs fram 1874; detta årtal kan sägas utgöra en vändpunkt i Tranås historia. Vid 1900-talets ingång fanns i samhället omkring 50 affärsidkare samt minst lika många hantverkare och industriföretag. När Tranås blev stad 1919 var 5540 personer bosatta i samhället.

Sveaparken anläggs 1913 av sex personer. En av dessa är "Bygg-David" Johansson. Kostnaden för att iordningställa parken var 717 kronor (27 200). Bilden till hö. är från mitten av 1910-talet, med Westbergs möbler i bakkant

*Bilderna nedan från 1939.
Tr. pappersh.*

Efter bensinmacken började Storgatan med Hantverksföreningens ödetomt som syns bakom bensinpumparna. Hästskedegatan gick västerut mot en med bommar bevakad järnvägsövergång ner mot området som kallades för Svartsjö och där fanns Kontorsmöbel-fabriken. **Kolla på första bilden**

Bengt Lindwalls bensinstation vid korsningen Säbyvägen – Hästskedegatan.

Tångarp, låg vid Hästskedegatan väster om järnvägen, revs 1934. Tångarp omtalas på 1830-talet då snickaren Linder bodde där med en gesäll, på 60-talet bodde änkan Linder kvar och husägaren Skenberg. Efter Hästskedegatan kallades huset för "Skeket". Sista boende var fru Fogelkvist hon kallades efter huset för "Skeka" och försörjde sig på att koka karameller, som hon sålde på torget och marknader. Bommarna vid järnvägsövergången stängdes 1926 i samband med att den nuvarande viadukten byggdes.

Storgatan 1. Från brandväggen på Karlsons rör och söder ut mot Hästskedegatan låg Hantverksföreningens tomt, som skulle bebyggas av förtjänsten från Tranåsutställningen 1930. Det blev inget överskott och tomten låg öde tills Stures färg bebyggde tomten år ?. Ödetomten ses till vänster på bilden dit Viténs kiosk flyttades över gatan när mejeriet byggde till mot Floragatan.

Storgatan 1. Viténs kiosk låg tidigare nästan tvärs över Storgatan i mynningen av nuvarande Floragatan. Det var en liten fyrkantig kiosk, som nu står i hembygdsgården "Hultet". Ägarna hette Oscar och Selma Vitén. Kiosken flyttades till sitt läge på bilden på 1930-talet. Tomten ägdes då av Tranås Hantverksförening, här byggdes senare "Stures Färghall" där finns nu Gatugrillen "Träffen" och Ralfs Herrfrisering.

Storgatan 3. I den långa smala byggnaden som alltjämt vänder gaveln mot Storgatan fanns förr Ruben Johanssons Charkaffär, med efterföljare som Rune Ahlstrand, Erik Drott m.fl. Affären har även en gång ägts av Otto Hyland. Under många år fanns här Karlssons Rör o Komfortbutik.

Storgatan 3. Kv. Plogen 4.

Storgatan 3 kallades för "Linderagården", huset byggdes i mitten av 1800-talet och revs 1936. På 30-talet ägdes gården av Ester Johansson. Affärslokalen till vänster var länge charkuteriaffär med ägaren Ruben Johansson och biträdet Hjalmar Drott. Sedan etablerade sig Arnold Karlsson och hans bror Pelle där med firman Karlssons rör.

Storgatan 3 Plogen 4

”Linderagården” huset byggdes omkring 1850 och revs 1936. Gården kallades på 1800-talet även Hästskede. Den beboddes på 1860-talet av Anders Petter Lindell, född 1840 och gift med Aqvilinia Vilma Linder. Därav namnet ”Linderagården”. Paret emigrerade till Amerika redan 1867. På 1930-talet ägdes gården av Ester E Johansson. Vid den tiden bodde familjen Eckerberg i huset med den mycket kände och berömde dirigenten och kompositören Sixten Eckerberg, född 1909 och död 1991. Sixten Eckerberg föddes i Hjaltevad 1909 men kom redan samma år med familjen till Tranås. Efter slutad skolgång i hemstaden fick han sin första musikaliska utbildning av pianostämmaren Harald Nerén som sen blev kvar i huset i hela 20 år..

Storgatan 5. Väg i vägg med Lundbergs fabrik låg en sliten kåk där Gustav Camén bodde. Han var svenskamerikan och kallades för "Uddarpar'n". Han kallades också för "Kodoktorn" på grund av att han kunde bota kreatur med egenhändigt tillagade mediciner. På 50-talet fanns här en grönsaksbutik och senare Hugosons antikaffär. Huset revs på 70-talet.

Storgatan 3 till höger och Storgatan 5 till vänster, i mitten på andra sidan Storgatan låg Korkfabriken, där nu Folkets hus ligger. Den stensatta källaren i förgrunden måste tillhöra något mycket gammalt hus som, mej veterligt, inte finns omnämnt i någon litteratur.

Storgatan 5 när seklet var ungt. Man hade sorg i huset, kan man gissa då de två damerna till höger är sorgklädda.

Storgatan 7. A-B, Fritz Lundberg "förste komplette pälsmannen" , då firman förutom buntmakeri även driv en omfattande körsnärsrörelse. Han startar företaget 1904 och byggde sin fabrik, ett stycke in på tomten (den vänstra delen på bilden), på Storgatan 7 år 1907.

Personalen hos Fritz Lundberg omkring 1908, framför den nybyggda fabriken. Mannen i mitten med "fluga" är Fritz Lundberg.

Storgatan 7. År 1917 byggdes fabriken till mot norr och fick en liten knäck på mitten. Produktionen fick nu dubbelt så stora utrymmen som tidigare. Det var svårt att få tag på kunniga branskmän så företaget fick ta itu med att utbilda nytt folk. Här har det Lundbergiska företaget gjort en betydande samhällsinsats. Här har bl.a. Daniel Olsson, "Skinn-David" Johansson och Olof Holm börjat sin bana.

Personal vid Fritz Lundberg fabrik Storgatan 7 år 1924 – 1925.

Ett stort antal medarbetare har startat egna företag. Fastän AB Fritz Lundberg 1952 efter nästan ett halvt sekels verksamhet måste lägga ned driften, levde dess yrkestraditioner kvar genom medarbetare som fört dem vidare i nya utvecklingskedan.

Wigéns som tidigare haft sin tillverkning på Ågatan flyttar efter en brand där år 1952 till Fritz Lundbergs fabrik på **Storgatan 7**. Trappornet med klockan byggdes till och området snyggades upp. Här hade AB Oscar Wigén sin pälsstillverkning fram till början av 1970-talet då man flyttade till sitt nybygge på tomten man köpt av Landsfiskalen Sigurd Pira i västra delen av Ekbergsparken.

Historien om Oskar Wigén finns i en bildberättelse på hemsidan "[tranashembygd](#)"

Storgatan 2. Mitt på bilden, den lilla byggnaden, Storgatan 2, där bodde F.J. Fundin med stor barnaskara. Där fanns även Frans Sundbäck och hans rakstuga. Byggnaden brann ned i samband med att Wigéns fabrik, med samma gatunummer, brann sommaren 1933.

Ett begravningsståg på väg mot kyrkogården. Begravningsakten hölls först i centralskolans aula. I den lilla byggnaden, Storgatan 2 bodde familjen Fundin med stor barnaskara. I huset fanns också Frans Sundbäck med sin rakstuga. Bakom det lilla huset fanns Wigéns fabrik med samma gatunummer byggt 1909, och brann ned 1933

Personalen på Wigéns fabrik, Storgatan 2 år 1913. Sittande mitt på bilden Oscar Wigén. Övre raden Fr.vä. Allan Sandberg, Artur Sundbäck, Dahlström och Verner Norell.

Foto från Nordiska bygdeungdomsstämman i aug. 1925. Det lilla huset med skylten på framsidan är Storgatan 2, Fundins hus. I fyravåningshuset längst till höger, med samma gatunummer, hade Wigéns sin fabrik, det förstördes av en brand 1933. Tack vare ett rådigt ingripande av personal från ett tivoli, som låg på Oxavallen, som senare blev bebyggt bl.a. av Byggnadsvaror, räddades de omkringliggande husen.

1933 den 11 juni eldhärjades A.B. Oscar Wigéns fastighet på Storgatan 2. För mejeriets vidkommande var eldrisken stor då det endast skildes av en brandmur, och det får tillskrivas som ett under att man här lyckades stoppa elden.

I framkant syns Viténs lilla kiosk med det toppiga taket som numera finns på Hultet.

Vid branden hjälpte tivoliarbetare till, de klättrade på stuprännorna till förfång eller hjälp för brandkåren. Detta diskuterades lång tid efteråt.

Tranåsortens Mejeriförening etablerade sig på **Storgatan 4** redan den 2 januari 1913, i huset med dom valvbågsfösedda fönstren som finns kvar än i dag. Till vänster syns byggnaden där Rydholm hade sin cykelverkstad och där finns numera BOIS loppan.

Interiör från Tranåsortens mejeriförenings första mejerilokal på Storgatan 4. Längst till vänster, mejeristen, affärsledaren och disponenten Otto Andersson från Boxholms mejeriförening. Båda bilden från 1913.

Bilden från invigningen 2/51913

Tranåsortens mejeriförening bildades den 12/4 1912 och den 25-årige Ernst Göransson i Falla utsågs som ordförande. Ett lämpligt markområde inköptes och byggmästare F.O. Larsson uppförde på **Storgatan 4** en mejeribyggnad som stod klar den 2/1 1913. En mejerist, Otto Andersson från Ekeby, hade tidigare anställts som affärsledare. Till taklagsfesten beslutades att på Ahlforts konditori beställa en tesupé till ett pris på högst 1 kr. per person. Premiärdagen den 2/1 uppgick invägningen till 5400 kg mjölk från 84 leverantörer och leverantörssiffran hade vid årets slut stigit till 113. År 1923 avgick Göransson som ordförande, för riksdagsmannaupdrag.

Korna mjölkas en tidig morgon på gården Vinterstorp. Hinkarna slås över till en mjölkså som forslas ut till mjölkbordet vid landsvägen.

Där hämtas såarna med häst eller biltransport som körs till mejeriet i Tranås

Vid mejeriet på Storgatan 4, blir det kö varje morgon av häst och biltransporter av mjölk långt ut på storgatan. Året är 1939 när bilden togs.

Mjölksåarna
transporteras in i
mejeriet på rullband
för att tömmas och
vägas.

Mjölken bereds och går vidare bl.a. till ysteriet

Ostmassan läggs i formar och pressas för att få sin form.

Under lagringstiden paraffineras ostarna.

På hörnet ut mot Floragatan hade man en egen butik som bl.a. sålde de egenproducerade mjölkprodukterna.

Det vita huset till vänster, **Storgatan 10**, med biografen Kronan, senare Röda Kvarn och huset bakom med de små fönstren huset fanns Tranås första biograf. I det stor huset (byggt 1916) hade M. Graaf-Hagelbäck & Co pälsfabrik 1917-1923. Därefter hade Erik Carlander tillverkning av skinnmöbler. Därefter kom Wångmark med konfektionsindrin. Wånex. I den hö. byggnaden, **Storgatan 8**, fanns på 20-talet Tranås korkfabrik som sedan flyttades till Falkgatan. Tillverkningen upphörde när flaskorna började tillslutas med kapsyler. Här finns nu Folkets Hus.

1937 byggs Folkets Hus på **Storgatan 8**, och blir en samlingslokal för arbetarrörelsen. Centrumbiografen öppnas 1938 och Disneys tecknade film "Snövit" blir en stor framgång. På senare tid har biografen använts som auktionskammare och blev senare träningslokal för Tranås Brottarklubb.

1939. Alla skolbarn går på flaskmjölkspropaganda på Centrumbion.

Det första större företaget inom möbelbranschen var Tranås måleribolag som startades år 1882. Bilden visar bolagets fastigheter i början av 1890-talet, med adress Ågatan. Akvarell av Tranåskonstnären Bengt Hanell efter ett fotografi. "Måleribolaget" byggdes först om till "Tranås-Bio" och övertogs sedan av baptistförsamlingen Filadelfia. Det gula huset, är **Storgatan 12**, där "Bertils" startades och där fanns på 30-talet Tvålhuset Resia.

På bilden, till vänster, ses den vid sekelskiftet av Måleribolaget uppförda fastigheten som senare kom att kallas "Wånexhuset". Måleribolaget klarade inte påfrestningarna under affärskrisen 1908 utan råkade på obestånd och upplöstes

Från höger Korkfabriken Storgatan 8, numera Folkets Hus. Därefter Storgatan 10, byggt 1916 av Pälsfabrik M. Graa-Hagelbäck & Co, och biografen "Röda kvarn" med samma adress. Och bakom Röda Kvarn syns huset som var Måleribolagets fabrik som senare byggdes om till "Tranås Bio" Här finns nu Södermalms äldrevård

Direktör Wångmark kom till huset 1938 och startade sin konfektionsfabrik "Wånex", som fanns kvar fram till 1963. Byggnaden revs sedan ganska snart.

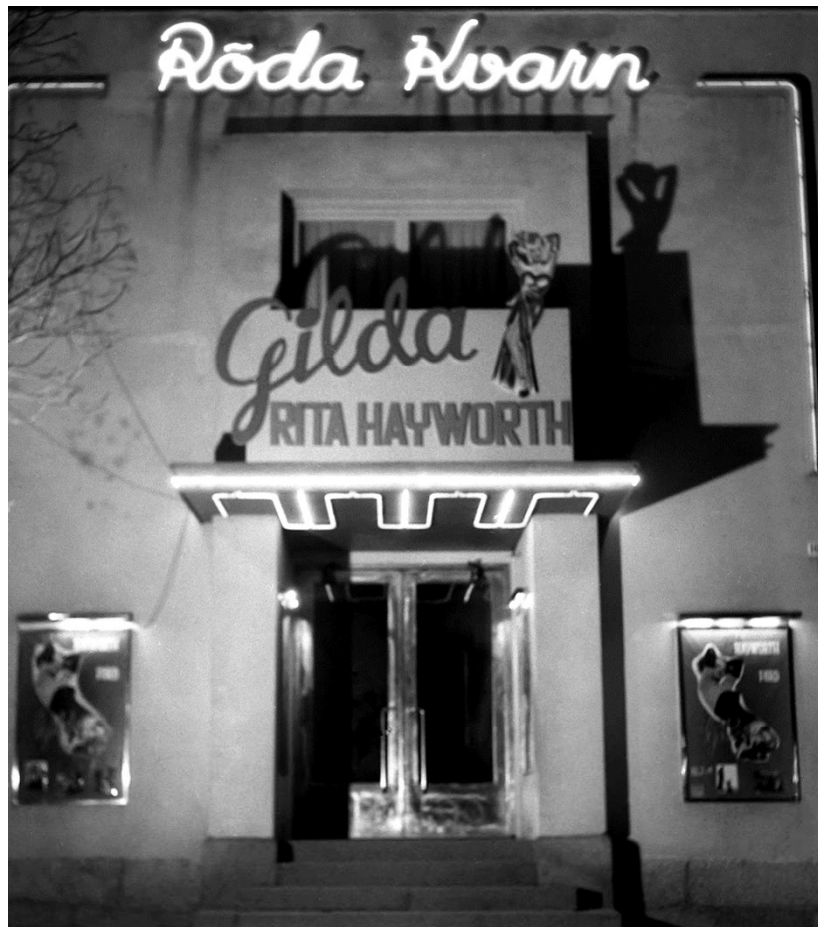
”Wånex” huset, **Storgatan 10**, strax innan det revs på 1960-talet. Från 1917 – 23 fanns M. Graa-Hagelbäck & CO sin pälsfabrik här. En tid därefter hade Fritz Lundberg lokalerna som annex till sitt skinnberederi, som låg tvärs över gatan. Erik Carlander tillverkade skinnmöbler här en längre tid innan han flyttade rörelsen till Västra Järnvägsgatan 13. Direktör Wångmark kom till huset 1938 och startade sin konfektionsfabrik ”Wånex”, som fanns kvar fram till 1963. Byggnaden revs sedan ganska snart.

Storgatan 10 "Röda Kvarn". Biograflokalen byggdes omkring 1915. Första namnet på biografen var Kronan. Det namnet var kvar till slutet av 1920-talet. De första åren hade även logen Soluppgången sina möten här. Huset byggdes omkring 1900 och var då maskinhus till Måleribolaget, som låg bakom mot Ågatan.

Storgatan 10 "Röda Kvarn", Ågatan 2 och 4. 1930 bytte bion namn från Kronan till Röda Kvarn. Då moderniserades den också och de gamla vippsitsarna av trä byttes ut mot stoppade fåtöljsäten. Ingången var framme vid duken, från Ågatan. Några till glädje då man kunde kolla vilka som besökte bion, till sorg för dem som ville gå dit osedda.

Biografen Röda Kvarn låg vägg i vägg med Filadelfiakyrkan på **Storgatan 10** och granne med konkurrentbion Centrum. Här såg man filmer långt innan TV fanns med alla kanaler. Det var biograferna Röda Kvarn och Centrum som gällde, och senare den modernare Royal, för övrigt den enda som finns kvar.

Det var många Tranåsbo som lite vemodigt konstaterade att en epok gick i graven när Röda Kvarn revs 1976.

Från vänster delvis skymt **Storgatan 12**, som brann ner 1 november 1950. Centralkiosken ute vid gatan ägdes av Knut Sjöberg, kiosken revs 1960. Biografen Röda Kvarn, tidigare Kronan, bion försvann 1976 och huset revs 1980.

Centrumkiosken i hörnet mellan Röda Kvarn och Storgatan 12 ägdes av Knut Sjöberg och revs 1960

Storgatan 12. Här började Bertil Yxne sin bana som konditoriägare i staden, innan han flyttade tvärs över gatan och öppnade Bertils konditori. I huset fanns en Slöjd, Leksaks och Korg affär och frisörerna Rudberg och Lindblad. Här finns nu Brunnsparkskyrkan.

Storgatan 12 brann ner 1 november 1950. Huset köptes 1898 av Aron Danielsson, som var son till August och Lovisa Danielsson som byggde Östanåstugan. Efter att "Måleribolaget" gick omstyr 1907 fick han arbete åt Kontorsmöbelfabriken som han utförde i ett uthus hemma på sin egen gård, dåvarande Storgatan 10.

Det stora gula huset var från början Måleribolagets verkstadslokaler med adress Ågatan. I den högra vinkelbyggnaden fanns biografen Tranås-bio med entré från Ågatan, troligen från c:a 1908. Senare övertogs lokalerna av Filadelfia församlingen. På det här området byggdes servicehemmet Södermalm och Brunnsparckyrkan. På trottoaren mot gatan ser man Centrumkiosken som ägdes av Knut Sjöberg, den revs 1960.

Bilden är från 1963, det är vänstertrafik och Storgatan är stenlagd. Trottoaren fungerade som parkeringsplats, så var det på den här tiden efter hela Storgatan. Till höger ses fastigheten som byggdes 1901 till maskinrum åt Måleribolaget. Ungefär 1915 blev den biografen Kronan med ingång från Ågatan

Storgatan 14, kv. Södermalm 5-7. Foto KE Jansson 19/12 1954.

Det lilla huset till höger var ett av Tranås äldsta hus, uppfört på 1700-talet. I stugan fanns en spiselhäll med årtalet 1741, det var antagligen byggåret. Stugan innehöll från början ett rum och kök men 1925 tillbyggt med ett rum. Ett dussin lager tapeter fanns på väggarna, det första klistrat direkt på timmerväggarna. Huset var från början ett knekttorp. Den siste knekten hette Tran, far till den mer kände brevbäraren Anders Tran. En av de gamla skollärarna, Knut Danielsson, bodde i huset i 20 år, hans far köpte det 1898 för 2 500 kr och sålde det 1918 för 10 000 kr.

Storgatan 14, byggår okänt, men huset plockades ned 1967 och märktes för uppsättning på annan plats. Det finns uppgift om att sommarstället Källstugan vid Marek är byggt av detta virke. Huset till höger är soldattorpet Hästskedet, ett av Tranås äldsta hus uppför på 1700-talet

På bilden av Axfors från 1973 ser man de gamla husen och kiosken efter Storgatan mot som den då hette, **Stora Torget**. Här fanns då busstorget, stenlagd Storgata och den karaktäristiska anslagstavlan där stadens händelser och utbud sattes upp för information. Annonstavlorna fanns på fler strategiska platser i centrum.

Från vänster **Storgatan 9** med alla fastigheterna på efter Storgatans vänstra sida fram till bankhuset.
Bilden tagen i början på 1930-talet

Storgatan 9 Kv. Plogen 7. Foto KE Jansson 1963.

Huset **Storgatan 9** uppfördes år 1902 av kompanjonerna verkmästare Wickström och sågmästare Carlsson i Tranås, så småningom löste Wickström ut kompanjonen och hade huset till år 1917. Då det köptes av prokurist Ernst Folin. Efter flera ägare fram till 1960 köptes det av byggmästaren Albin Norelius, som rev huset för sitt nybygge den 24 juni 1963.

Storgatan 9-11-13 Vykort från början 1930.

Det stora huset i mitten Storgatan 11 kallades för "Brickarparns" och byggdes av en bonde från Brickarp 1905 för 18 000 kr. Dom små nyplanterade Lindarna efter gatan planterades till Tranås utställningen 1930.

Storgatan 11 "Brickarparns" ligger kvar än i dag nyrenoverat. Här har funnits bl.a. Knut Sjöströms Foto & Musikhandel, Arne Johanssons livs och Kafa Fastighetsbyrå. På övervåningen har det en gång varit ett pensionat. I en av lägenheterna bodde Tage Thalén med familj och i ett gårdshus Tranås förste brevbärare Anders Trahn. *Foto Tranås pappershandel.*

I Storgatan 11 fanns Fredrikssons Livs, och i nästa hus nr. 13 fanns Addos reparationslokaler för skriv- och räknemaskiner och i den norra delen fanns två damer som sålde barnkläder och affären hette följaktligen "Vi Två". Åren 1931-1953 hade Bokbindare Kronström sitt bokbinderi i den södra butikslokalen. Huset revs 1957.

Foto Knut Sjöström.

I huset **Storgatan 13**, som från början endast var boningshus, bodde 1878 bryggare Freidleif. Och en bit in på 1900-talet hade två systrar en garnaffär i norra delen. Här kunde man lämna in strumpskafte och få nya fötter istickade. Huset revs 1957.

.....

Foto: Knut Sjöström

Bakgården på Storgatan 13, uppe till vänster ser man baksidan på "Brickarparns" Storgatan 11. Till höger ser man gaveln på Fritz Lundbergs pälsverkstad Storgatan 7 och slutningen mot järnvägen.

Från vänster, Storgatan 9, 11, och 13. Det stora huset, i mitten, kallades för "Brickarparns" och byggdes av en bonde från Brickarp, därav namnet. Året var 1905 och huset står fortfarande kvar. I nr. 13, byggt i början av 1900-talet, här drev två systrar en garnaffär. Man kunde få lämna in strumpskrift och få i stickat nya fötter.

Från vänster Storgatan 9, där fanns tidigare Södra Livs. Mittenhuset, Storgatan 11. och i det högra huset Storgatan 13, byggt av Norelius, fanns från början Fundins bil med utställningshall och verkstad i källarplanet, här har även Systembolaget funnits en tid.

1:a maj demonstration tidigt 1950-tal, vänstertrafik och gatstensbelagd Storgata. Tåget startade i Sveaparken och man marscherade till Folkets Park, med Tranås musikkår och två poliser i täten. Polisen till vänster är Ernst Hagberg och till höger Holger Nilsson. Demonstrationståget passerar just Storgatan 13 som revs 1957

Så här såg gatubilden ut 1959, med Systembolaget och Axel Fundins Bil AB i gatuplanet på Norelius fastighet Storgatan 15. Mellanhuset storgatan 13 finns fortfarande kvar med Norelius fastigheter på båda sidor.

Fundins bilutställningshall i källarplanet mot järnvägen. Till vänster en Opel Kapitän, till höger visas en Opel Rekord från 1935 och en av senaste modellen 1960.

Bilden tagen nyårsafton 1918. Storgatan 12, huset bakom stolpen, där startade Bertil Yxne sitt första konditori "Bertils". Här fanns också Tvålhuset Resia, båda flyttade till Storgatan 17. Den stora byggnaden till vänster var från början "Måleribolaget" som byggdes om till "Tranås-Bio" som senare övertogs av baptistförsamlingen Filadelfia. Nu finns Brunnsparkskyrkan där.

Storgatan 15 och 17 Kv. Stjärnan 1. Vykort.

Huset i mitten på bilden, Storgatan 15, lär ha uppförts 1860 av en skräddare Klint. Några av hans barn flyttade sedan till Amerika. Taxeringsvärde vid Klints dödsbo 1905, 9 300kr. Huset till höger Storgatan 17 byggdes omkring 1890 av C.A Andersson. Han drev där i ett gårdshus ett mindre väveri med schal tillverkning.

Storgatan 15 huset till vänster (Klints) är mest känt för urmakare Haglund och skomakare Karl Andersson, tillika vaktmästare i Metodistkyrkan. Han döpte senare om affären till Väskan. När nästa hus byggdes är okänt men det sammanbyggdes med Storgatan 15 och 17 och här fanns på 20-och 30 talet Tvålhuset Resia och Ruth Rudins Modeaffär som sedan blev Bertils Kafé med serveringslokal även på andra våningen. Från 1948 hette kaféet Westins

Från höger Storgatan 19 och 17.

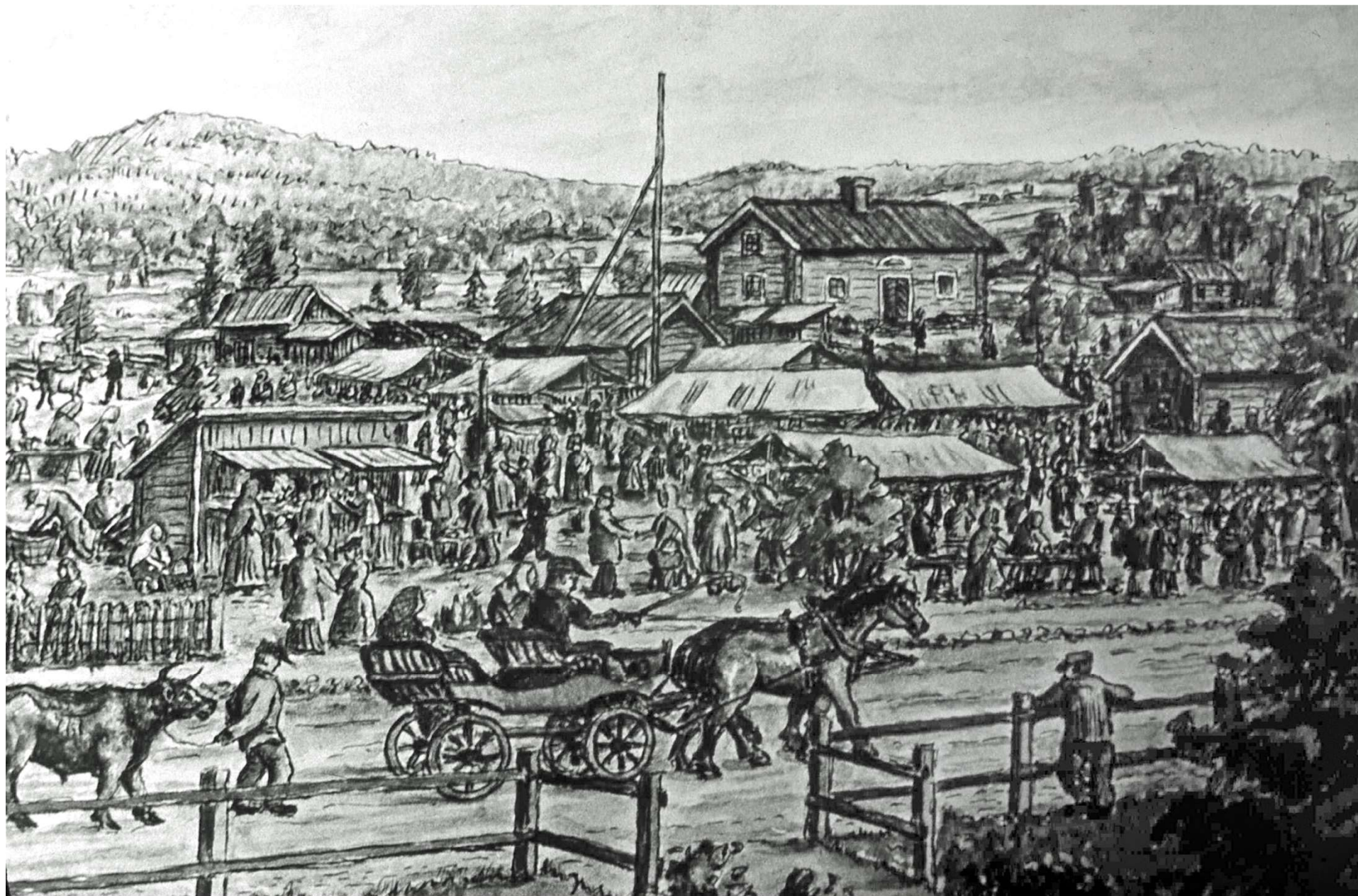
I Storgatan 15-17 fanns under 1920 och 30-talen Tvålhuset Resia, Modehuset Ruth Rudin och redan på 1930-talet öppnade Bertil Yxne sitt konditori i två våningar. Ett biobesök och ett besök på Bertils efteråt, förhoppningsvis med en flicka under armen, vad mer kunde man begära.

Storgatan 15, 17 och 19 med en ganska nyanlagd brunnspark i framkant, parken med fontän blev färdig 1918. CA Andersson bosatte sig i Löfstad omkring 1870, då han öppnade en diverseaffär i fastigheten Storgatan 19. Huset längst till höger.

Stora torget i Tranås vid sekelskiftet. Mitt på bilden ses det nyuppförda Badhotellet. Till höger skymtar saluhallen och till vänster den gamla marknadsboden. Första marknaden i Tranås hölls 1861, tidigare hade Norra Vedbo kompani av Jönköpings regemente sin övningsplats här.

Den första marknaden i Tranås höll den 18 april 1861. Platsen skulle ha varit Hässjöslätt (Brunnsparken) där fotograf Frans Vilhelm Gyllenram tog bilden som Tor Carlsson målade ovanstående akvarell efter.

Bebyggelsen norr om Brunnsparken i början av 1870 talet. I förgrunden Hagströmska huset som numera är vandrarhem i Hembygdsparken. Det vita huset i mitten revs under 1880-talet och här byggde slaktaren Axel Andersson etappvis upp Storgatan 18 med material från det stormdrabbade Traneryd år 1882.

Storgatan 16. Foto Knut Sjöström början 1930-talet.

. Huset, **Storgatan 16**, byggdes omkring 1880 och revs i början av 1930-talet då RFV sjukhem byggdes mot Storgatan 1936. I huset fanns en grönsaksaffär som ägdes av Per Andersson, bror till Axel Andersson grundaren av Kuranstalten. Per var far till en annan känd Tranås handlare Josef Andersson mer känd som "Jocke Per". Han hade speceriaffär i Hellkvistskagården men övergick under 1940-talet till skinnbranschen med mindre lyckat resultat. Här lär också funnits en tygaffär "Hulda-Styv". Hon flyttade senare till Ågatan 8. Mellan 1896 och 1899 fanns Emy Sandbergs pappers och leksaksaffär i huset innan hon flyttade till Storgatan 39 och blev bokhandlare.

Det "Hagströmska huset", **Storgatan 18**, uppfördes av lantbrukare Frans Karlsson omkring 1860. Fastigheten köptes 1874 av Bryggare JA Hagström, som tidigare drivit ett bryggeri vid Strömslund. Han flyttade sitt företag till Tranås där han fanns på ett par olika platser vid Svartån. Han torde ha varit ortens första bryggare och tillverkade Bayeriskt öl men efter flytten till samhället blev det mest svensköl och svagdricka. Han drev sitt företag till 1888 då han avled.

Storgatan 18.

Efter bryggare Hagströms bortgång 1888 bodde dock Familjen Hagström kvar i huset till omkring 1930. då kuranstalten köpte fastigheten som revs ganska omgående men återuppfördes av hembygdsföreningen i Ekbergsparken, där det nu tjänstgör som vandrarhem. Ett av samhällets äldsta hus har på detta sätt bevarats för framtiden.

Fabrikör C.A. Anderssons fastighet, **Storgatan 17 huset till höger**, vid sekelskiftet. Han var en framstående industrichef och kommunalman. Andersson hade sitt kontor och sin bostad på andra våningen och här skötte han köpingens ekonomiska verksamhet. Han drev dessutom ett spinneri och en bobinfabrik vid Åsvallehult fram till 1894 då anläggningen brann.

Fabrikör **C.A. Andersson** har gjort ett betydelsefullt arbete för Lövstads utveckling. Han kom till Lövstad omkring 1870 och öppnade en speceriaffär på Storgatan 19 som han överlät till C. Rocén i slutet av 1880-talet.

Omkring 1890 uppförde han Storgatan 17 där han på övervåningen hade ett kontor och här skötte han samhällets ekonomiska verksamhet.

I mitten på 1880-talet blev han ägare till Åsvallehults spinneri fram till 1893 då det brann ned. Han uppförde då på båda sidor om Svartån en bobinfabrik som nästan uteslutande tillverkade trådrullar för export till England. Andersson uppförde också ett mindre elektricitetsverk vid Åsvallehult som han sålde 1905. Han flyttade då sin verksamhet in till samhället och byggde en fabriksbyggnad vid Svartsjö som senare blev AB Tranås kontorsmöbler.

Carl August Andersson föddes i Vireda 1848.

Bobinfabriken vid Åsvallehults vattenfall i slutet av 1890-talet. Svarveriet låg på den östra sidan av Svartån, sågen och ångcentralen på den västra.

Åsvallehultsbron sett från Fröafallssidan med Tranås köping i bakkant. Väster om bron ligger C.A. Anderssons såg, ångcentral och elverk som såldes till köpingen c:a 1905.

Kontorsmöbelfabriken vid Svartsjö, totalbrand efter blixtnedslag 1/7 1936

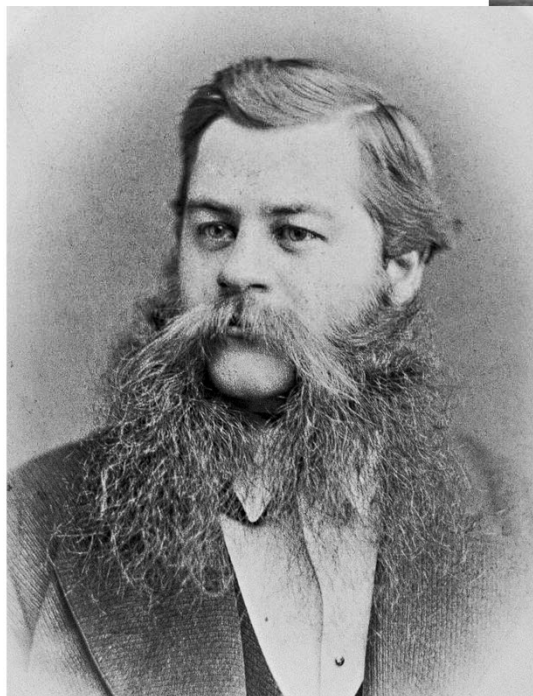
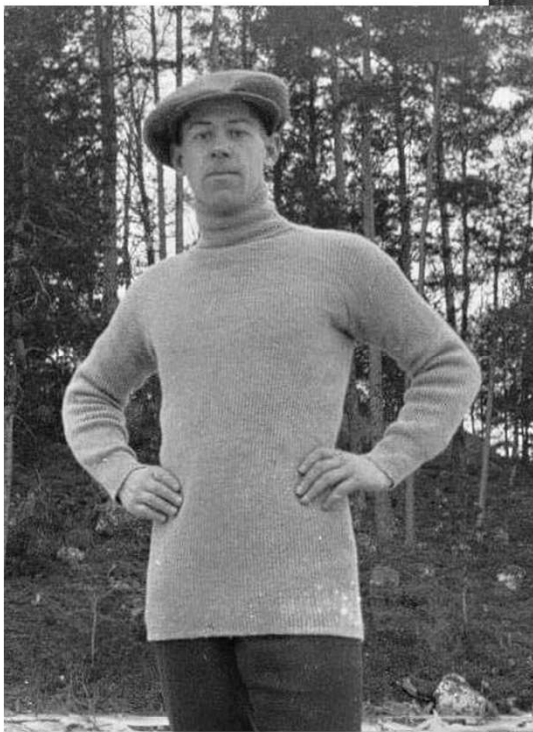
Blixten antände i vinds-utrymmets lacklager på andra våningen.

Av den intensiva hettan kröktes en av SJ:s el-stolpar, varför strömmen bröts och tågen blev stoppade.

Storgatan 19. Kv. Stjärnan 2. Bilden från slutet av 1870-talet

Fabrikör C.A. Andersson flyttade in i dåvarande Löfstad omkring 1870, och öppnar "Garn och Diverseaffär" på **Storgatan 19**. Affären överläts i slutet av 1880-talet till handlaren C. Rosén. Carl Rosén hade bl.a. pensionat på andra våningen. Under de övningar som ägde rum på torget utanför (Hässjöslätt) med de indelta soldaterna, bodde officerarna här.

Interiörbild från Roséns affär på Storgatan 19. Överst affärs-innehavaren Albert Rosén, född i Frinnaryd 1889, bilden från omkring 1915, under köpman Carl Rosén, född i Mulseryd 1857, bilden från 1888.

Familjen Rosén bodde i våningen över butiken, till vänster, Pigan Ida Svensdotter från Mulseryd, sedan två okända damer, därefter köpman Karl Rosén med hustrun Emma

Familjen Rosén, Torild, Rut, Albert, Greta, Karin, sittande mor och far, Emma och Karl Rosén.

Storgatan 19. På andra våningen fanns det ett pensionat som sköttes av systrarna Rosén. Tranås var förr en betydande "kurort" och mycket folk sökte sig hit. En del fick inte plats eller hade inte råd till att bo och äta på badhotellet "Kneipen", utan hyrde in sig hos Rosén. Till vänster ses Storgatan 17 där fanns Lage Johanssons och Hugo Holmstedts frisörsalong som de innehade i många, många år.

Foto: Nils Pettersson

Jonas Johansson som hade butik i urmakare Malmqvists fastighet (1876) köpte 1881 Alfr. Petterssons manufakturavdelning i **Storgatan 19**, se skylten över dörren. Det var Jonas första damekiperingsaffär. Man fick gå genom speceributiken för att komma in till Jonas. Han var här tills hela rörelsen flyttades till Asprothska huset. (Jonas) 1891.

Storgatan 19. Roséns pensionat och Speceriaffär. Huset betecknas som mycket gammalt och lär ha funnits när järnvägen byggdes 1874. Här fanns fram till 1937 Albert Roséns speceriaffär då Bertil Levahn tog över, från 1949 var det Gunnar Hedström med sonen Lennart som var specerihandlare. Här har också funnits "Tranås Skomagasin" som ägdes av Algot Gustavsson. Huset revs 1956 och här byggdes huset med Sandbergs bokhandel som senare blev leksaksaffär (2007). I den tillfälliga baracken drevs Broderimagasinet av Ruth Lindström och Greta Gustavsson sedan Klockaregården, Storgatan 21, rivits 1956.

Bilden tagen från kyrktornet och här ser man bakom järnvägsvallen bakgårdarna på Storgatan 11, till 21. Mitt i bilden Badhotellet och Junkaremålen bakom åkröken och till vänster syns gården Fröafall

Det första vita huset, **Storgatan 16**, byggdes omkring 1880 och revs i början av 1930-talet då RFV:s sjukhem skulle byggas mot Storgatan, 1936. I huset fanns en grönsaksaffär som ägdes av Per Andersson, bror till Axel Andersson grundaren av Kuranstalten.

Bilden tagen från kyrktornet och här ser man bakom järnvägsvallen bakgårdarna på Storgatan 11, till 21. Mitt i bilden Badhotellet och Junkaremålen bakom åkröken och till vänster syns gården Fröafall

Byggnaden till höger kallades "sjukhemmet", invigt 18 november 1916, ägdes av Vattenkuranstalten som drev verksamheten på uppdrag av Kungliga Pensionsstyrelsen. En stor tillbyggnad mot Ågatan gjordes 1924 och därefter med ytterligare en mot Storgatan 1936 som syns mitt på bilden. Här fanns tidigare den Hagströmska fastigheten som flyttades till hembygdsparken och blev vandrarhem.

Storgatan 16. Foto Knut Sjöström början 1930-talet. Huset **Storgatan 16** byggdes omkring 1880 och revs i början av 1930-talet då RFV sjukhem byggdes mot Storgatan 1936. I huset fanns en grönsaksaffär som ägdes av Per Andersson, bror till Axel Andersson grundaren av Kuranstalten. Per var far till en annan känd Tranås handlare Josef Andersson mer känd som "Jocke Per". Han hade speceriaffär i Hellkvistskagården men övergick under 1940-talet till skinnbranchen med mindre lyckat resultat. Här lär också funnits en tygaffär "Hulda-Styv". Hon flyttade senare till Ågatan 8. Mellan 1896 och 1899 fanns Emy Sandbergs pappers och leksaksaffär i huset innan hon flyttade till Storgatan 39 och blev bokhandlare.

Storgatan 18.

Det "Hagströmska huset" uppfördes av lantbrukare Frans Karlsson omkring 1860. Fastigheten köptes 1874 av Bryggare JA Hagström, som tidigare drivit ett bryggeri vid Strömslund. Han flyttade sitt företag till Tranås där han fanns på ett par olika platser vid Svartån. Han torde ha varit ortens första bryggare och tillverkade Bayerskt öl men efter flytten till samhället blev det mest svensköl och svagdricka. Han drev sitt företag till 1888 då han avled.

Storgatan 18.

Efter bryggare Hagströms bortgång 1888 bodde dock Familjen Hagström kvar i huset till omkring 1930. då kuranstalten köpte fastigheten som revs ganska omgående men återuppfördes av hembygdsföreningen i Ekbergsparken, där det nu tjänstgör som vandrarhem. Ett av samhällets äldsta hus har på detta sätt bevarats för framtiden.

Bilden tagen av fotograf Gyllenram på 1860-talet. Från höger det Hagströmska huset byggt 1860 och revs 1930, monterades upp i Hembygdsparken för att bli vandrarhem. Nästa hus byggdes av Änkeprostinnan Hedvig Melins i slutet av 1860-talet, Storgatan 20. Änkan blev "konserverad" och flyttade åter till Säby prästgård.

Huset köptes av slaktare Axel Andersson som rev det c:a 1882 för att etappvis bygga upp Storgatan 20, fastigheten finns fortfarande kvar. Huset med gaveln mot Storgatan byggdes av Blavier i början av 1850-talet, revs 1952-53, här byggdes Stadshotellet färdigt 1955.

Änkeprostinnan Hedvig Mellin byggde sin fastighet vid **Storgatan 20** i slutet av 1850-talet, som hade en viss likhet med prästgården i Säby. Hon sålde sin fastighet till slaktaren Axel Andersson och flyttade tillbaka som prostinna till Säby prästgård. Axel Andersson rev det Mellinska huset och ämnade därefter uppföra en större affärs och bostadsfastighet vid Storgatan.

Vykort Storgatan 20, 18 och 16 mot Stora torget. Foto Tranås pappershandel.

Axel Anderssons fastighet **Storgatan 20** är delvis uppfört av virke från Traneryds herrgård, som totalförstördes av den våldsamma cyklonen 1882. Hans planer var att bygga huset alldeles intill gatan utan förgård. Handlanden C.A. Andersson och kapten O. Bennich uppvaktade länsstyrelsen som ålade Axel Andersson att bygga huset i rät linje med övriga hus vid gatan. Fastigheten byggdes sedan i flera etapper där Tranås järn- & bosättning sedan skulle ha sina affärslokaler.

Storgatan 20. Glasplåt.

G.A Andersson Handelsfirma fanns i södra änden av Storgatan 20. På trappan Anderssons söner, bröderna Artberg. Ingenjören G.M Artberg, handlande Gottfrid Artberg och handlanden Th. C. Artberg. Affären flyttades sedan till sin nybyggda fastighet på Storgatan 24. "Anderssons Järnaffär".

Torgdag på Lilla torget. Till höger Storgatan 20, med John Rehns Speceriaffär på hörnet

Storgatan 20. Glasplåt från c:a 1920.

På hörnet mot norr låg John Rehns Speceriaffär. Affären var ansedd som stans förnämsta på grund av att därifrån levererades specerier till Badhotellet. På bilden finns biträdena Artur Levin, Nils Gustavsson och John Hellgren.

Lilla Torget med lysetornet, bilden är från 1902. Axel Andersson kom från Asby till Sommens samhälle 1880 och startade en charkuterirörelse där. 1881 flyttade han över verksamheten till Tranås och köpte änkeprostinnan Melins fastighet på Storgatan och byggde etappvis upp fastigheten som syns på bilden. Han hade sin butik "Kött och Fläskhandel" i källarplanet.

I huset (Storgatan 20) öppnade Johan Peter Fång en mössaffär omkring 1895, den blev det egentliga ursprunget till AB Oscar Wigén då Oscars bror Carl Wigén gifte sig med Fångs äldsta dotter Elin och övertog svärfaderns mössaffär 1898. På nyåret 1898 kom den 18-årige Oscar Wigén till Tranås och började efter ett tag på broderns företag och blev hans kompanjon år 1904.

Mössmakare John Peter Fång omkring 1890 tillsammans med sin fru och några av barnen. Stående till höger ses dottern Elin, senare gift med Carl A. Wigén.

Bilden från tidigt 1900-tal.

Tranås blir stad 1919 och byggnaden i mitten på bilden blir Tranås stadshus. Huset uppfördes omkring 1865 av bleckslagare Moberg och upphöjdes 1919 till stadshus. Lysetornet mitt på bilden revs hösten 1918 då torget snyggades upp, för högtidligheten då Tranås skulle bli stad på nyåret.

Lilla torget Tranås, fotat taget omkring 1930.

Konstantin Linds kiosk, gick som en följetong på stadsfullmäktiges sammanträden, han skulle inte få ha någon kiosk på torget om han inte satte hjul på den och drog bort den på kvällarna. Konstantin satte hjul på kiosken och drog bort den om några veckor. Men efter ett tag byggde han in hjulen och "glömde" att dra bort den om kvällarna. Eftersom ingen klagade stod den kvar många år till hela torget byggdes om.

Konstantin var den enda kommunisten i fullmäktige och en vass debattör. Kiosken kallades "Moskva-expressen"

Erlands korvkiosk. Erland Andersson "Smith". 1950-60-talet

Rickard Carlssons hus, **Storg. 23**, uppfört 1924 och revs 1963 i gott skick för nybyggnationen. Här finns nu bl.a. Systembolaget. Storg. 21 Klockaregården revs 1954 för Tempo huset, färdigt 1955, numera finns här Ö o B. Storg 19 Roséns pensionat och Speceriaffär, lär ha funnits redan 1874 när järnvägen byggdes. Jonas Johansson fanns 1881 innanför Alf. Petterssons specerier och på övervåningen fanns Roséns pensionat. Huset revs 1956 och i nybygget fanns Sandbergs pappershandel numera leksaksaffär (2007).

Kvarteret med Storgatan 19, 21, 23 såg ut så här på 1960-talet. Nu finns här Leksaksaffär, Fonus, Bonus och Systembutik. (2006)

Storgatan 21. Kv. Stjärnan 3. Klockaregården. EF:s fotoarkiv. Glasplåt Tr. Pappershandel, 1870-talet.

Fastigheten **Storgatan 21**, "Klockaregården", uppfördes av klockare J.A. Johansson år 1860. När fastigheten "Klockaregården" uppfördes så föreslog Johansson att husen skulle byggas i rät linje med handlare Wickmans hus i söder och Starkenbergs i norr. Och så blev det.

Huset revs 1954 för att bereda plats för det byggnadskomplex som tidigare inrymde Tempo och senare Bonus nu Överskottsbolaget. (2012)

En mycket märklig man

Folkskolläraren , Klockaren och orgelnisten Frans August Johansson gjorde en betydelsefull insats i Tranåsbygden. Efter sin avgång som lärare, högg och textade han sin egen gravvård samt de båda portstolpar som finns vid stadshuset och skildrar samhällets historia.

Jöns August Johansson, född i Visslanda 1824 Han tog skollärexamen 22/6 1846 i Vexjö. Klockaren J.A. Johansson, var en mycket egendomlig man. Många har försökt att teckna hans öde men de flesta ha huvudsakligen fäst sig vid hans egocentricitet och mångsyssleri och därvid stannat vid det som var betydelselöst, nämligen hans måleri, snickeri och hans perpetuum mobile och liknande. I sitt yrke var han en kunnig och framåtsträvande lärare. År 1851 tillträdde han lärartjänsten, han hade 19 medsökande om platsen. I lön hade skollärare Johansson 300 kronor om året, förutom bostad och 20 famnar ved till sig och skolan. Som lärare kvarstod han till år 1881 men under de sista åren som vikarie. Vid direktör Nylanders frånfalle år 1864, erhöll han även klockare och organist-tjänsten och den behöll han till sin död. År 1860 byggde klockare Johansson ett hus "Klockaregården" Storgatan 21. År 1862 byggdes i Löfstad 18 hus (uthus och boningshus). 1882 flyttar han från lärarbostaden i Säby till sitt hus i Tranås. Portstolparna som stod utanför huset står numera vid Stadshuset. Han anlätades också i det kommunala arbetet och många av socknens protokoll från denna tid är skrivna av honom. År 1899 dör J. A. Johansson, 75 år gammal

Storgatan 21. Kv. Stjärnan 3. Foto KE Jansson 16/8 1953.

Den fastighet, Storgatan 21, "Klockaregården" uppfördes av klockare J.A. Johansson år 1860. När han skulle bygga sitt hus föreslog han att man skulle bygga husen i en rät linje med handlare Wickmans hus som riktpunkt och 36 meter mellan husraderna. Det är alltså "klockarn" som vi har att tacka för vår breda Storgata. Huset revs i mitten av 1954 för att bereda plats för det byggnadskomplex som tidigare inrymde Tempo och nu Bonus nu Överskottsbolaget. (2012)

På en föregående bilden ser man de egenhändigt tillverkade portstolparna, som vid rivningen av huset på Storgatan flyttades till Stadshuset vid Lilla torget. Som man kan se till vänster på bilden till höger.

Portstolparna flyttades åter, när det nya Stadshuset blev färdigt 1953, till början av promenadvägen längst Svartån från det nya Stadshuset till Junkaremålen.

Storgatan 21. Kv. Stjärnan nr 3. Foto: Nils Pettersson.

När bilden togs, början av 1950-talet, fanns här Broderimagasinet ägd av Ruth Sparf, som var gift med den glade TAIK-suporten Manne Lindström. Till höger var ett konditori, Judith Johanssons, med festlokal på andra våningen. Ett stamtillhåll för sockenborna när de kom till Tranås. Till höger på bilden ses en del av Vagnfabrikens utställningslokal, byggt av virke från Fordlådor. Här fanns senare Ernst Bodins manufakturaffär som sålde arbetskläder med stor framgång. Inne på gården hade droskägare Berg bilstation med bensinpump ute vid Storgatan, Texaco, som ägdes av Vagnfabriken.

Lövstads första musikkår bildades 1866. Kontrakt upprättades av Fredrik Asproth. Det träffade avtalet inrymde bl.a. att man skulle ha sina övningar i Säby skolsal varje lördag. Sittande organisterna J.A Johansson och P.M. Hjelmquist.

Bilden är tagen strax innan dörrarna slogs upp med regementsmusik och jättepublik

Den 16 juni 1955 slog Tempo upp sina portar på Storgatan i Tranås som blev den 24 butiken i landet. Hela Storgatan var fylld av människor som ville vara med och premiärshoppa i den nya jätteaffären. Händelsen betraktades som en epok i Tranås affärsliv, Man plockar i varorna i korgar eller kundvagnar, och vid utgångarna sitter unga damer och räknar vad korgarnas innehåll kostar och tar betalt i kassorna – vilka är många. Svenskarna är ärligare än man tror, säger vår ciceron, åtminstone i självbetjäningsbutiker.

Väl mött i morgon kl. 2 på

Kl. 2 i morgon slår Tempo upp portarna till sitt stora, moderna varuhus i nybyggd fastighet vid Storgatan 21 — mitt i hjärtat av Tranås.

Tusentals varor att välja bland

Med Tempo får Tranås en helt ny typ av affär, ultramodernt planerad och inredd, där Ni själv kan undersöka, jämföra och välja bland de många tusen varor vi erbjuder våra kunder.

Där finns dam- och herreklipping, flick- och pojkeklipping, babyartiklar, sybehör, gardiner och vaxduk, linnevaror, strumpor och trikå, glas och porslin, husgeråd, verktyg, elektriska artiklar, tvål och parfym, lädervaror, bijouterier, leksaker, pappersvaror, frukt och konfektyrer och mycket annat.

Affärschef
Hans Sixtensson

Med Tempo får Tranås också en ny stor, modern livsmedelsaffär av självbetjäningstyp, där husmodrarna snabbt och bekvämt kan göra sina matinköp.

Ni får gärna expediera Er själv

Det traditionella systemet med biträdet bakom disken har Tempo i stor utsträckning gått ifrån. Här finner Ni henne i stället ute bland kunderna som trevlig och kunnig rådgivare. Men Ni får gärna expediera Er själv — tag vad Ni önskar och betala i avdelningens kassa.

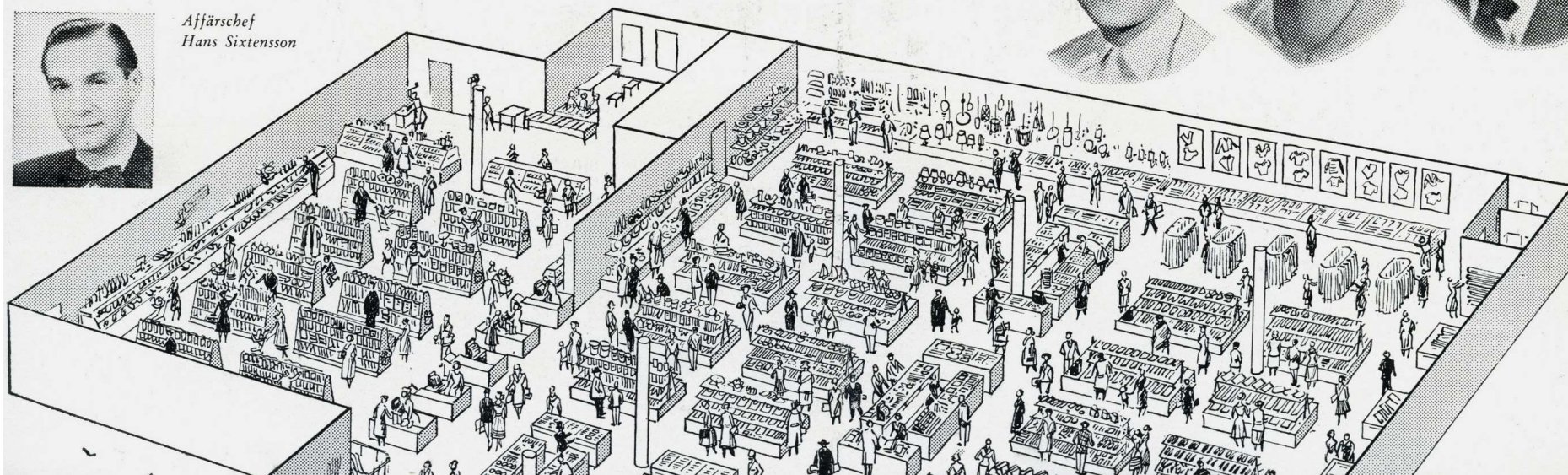
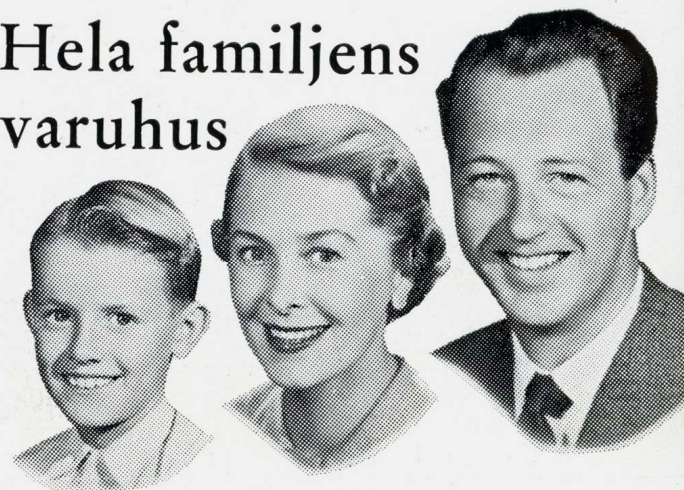
Trevligt och lätt att handla på Tempo

Ni finner överskådlighet och trivsel i en harmonisk miljö med ljus och luft i rikt mått. Välkommen till Tempo!

Tempo

TRANÅS

Hela familjens varuhus

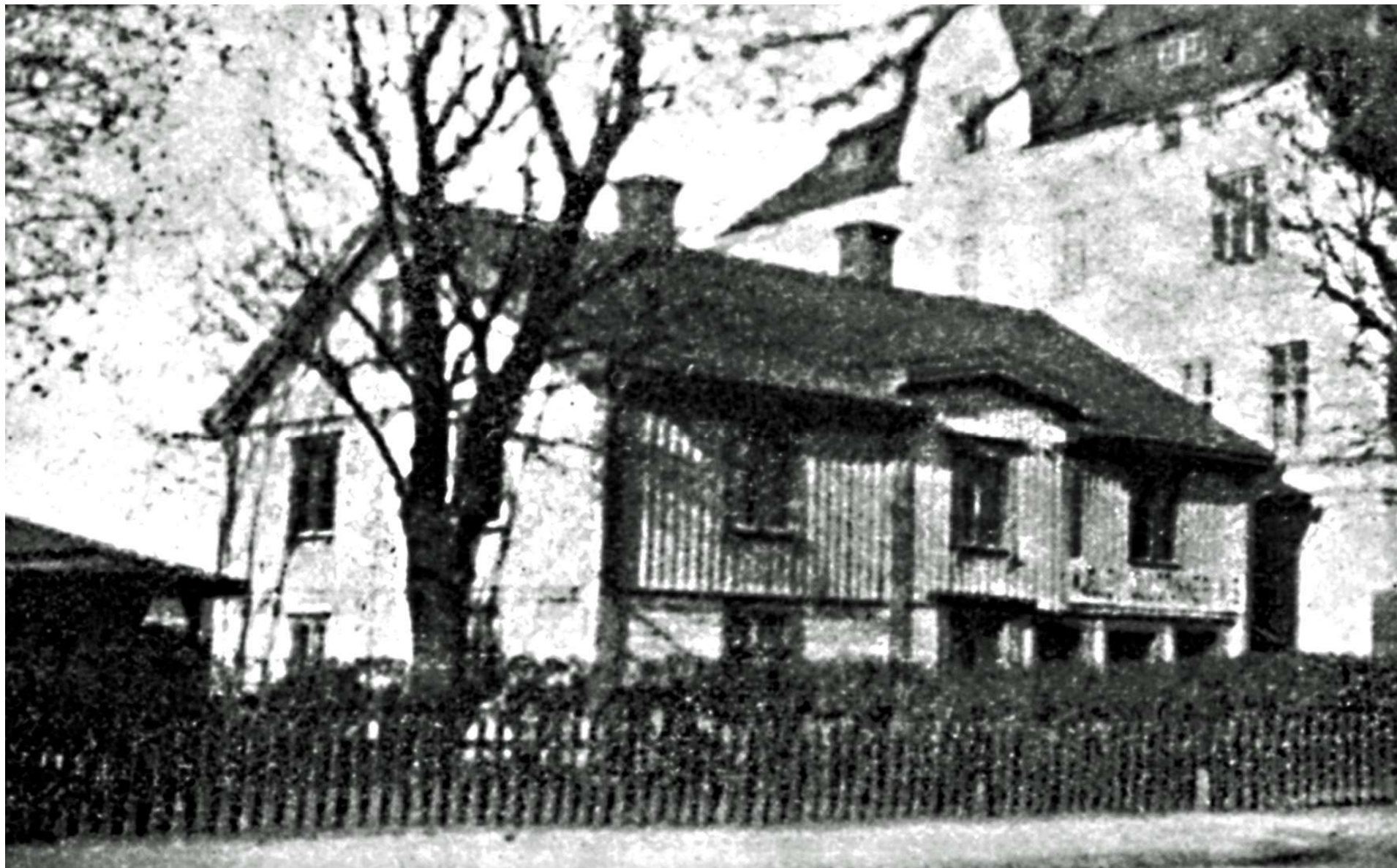

Storgatan 21, "Tempohuset" som det såg ut 1955 när fastigheten var nybyggd med butikerna Citykonfekt och Broderimagasinet till vänster. Vänstertrafik med 50-talsbilar, två DKV till vänster och Folkvagnen "Bubblan" till höger.

År 1813 tillkommer en ny byggnad efter landsvägen som senare blev **Storgatan 23**, det var Lars Ekelöv, född 1767 i Torpa som bygger stugan Lövstad.

Lars var en duktig snickare och sågverksarbetare och jobbade åt Johan Adolf Åberg på Tranås Säteri. Månssons hustru tyckte att bostaden vid Tranås Kvarn var för dålig, så de fick se ut sig en tomt efter landvägen och byggde då den stuga, år 1913, som ses på bilden.

1844 dör Lars Ekelöf och torpet tas då över av sonen Anders Ekelöf som var målare. Han i sin tur säljer stugan till handlaren Runn i Säby som bygger till och öppnar en handelsbod. Denna tas senare över av Wickman.

Huset som byggdes 1813 av Ekelöf fick namnet Löfstad

Huset till vänster är, Storgatan 23, Löfstad, ett av stans äldsta hus byggt före 1813, det "Wickmanska" huset som de andra husen rättades efter vid Storgatans utbyggnad. I fastigheten hade Tranås sparbank sina lokaler till år 1907 med Gavuzzi som bankkamrer. Det stora huset i mitten **Storgatan 25** "Sparbankshuset" byggdes 1915. I bottenvåningen hade Fritiof Nilsson Piraten sin advokatbyrå 1921-31. Där fanns till långt in på 1950-talet Lindgrens Blomsterhandel.

Storgatan 21, huset till vänster byggdes 1955. Tidigare låg här "Klockaregården". Där nästa hus Storgatan 23 står fanns torpet Löfstad som revs i början på 1920-talet

Storgatan 23, Rickard Carlssons hus. Av affärerna i huset minns vi Kalle Rydins cykelaffär, Multifoto med fotograferna Bengtsson och Herzman. I södra affärslokalen har det varit kafé och konditori med olika innehavare och i källaren fanns Linds grönsaker. Byggdes 1924 och revs 1963.

Storgatan 25. Kv. Stjärnan 5.

Den 17 sep. 1915 kunde det nya sparbankshuset, **Storgatan 25**, invigas. Strax därefter flyttar Tranås sparbank över sin verksamhet till fastigheten, där även Östgötabanken fick större och bättre lokaler än tidigare. Sistnämnda bank hade sedan 1904 funnits i Axel Anderssons fastighet vid Lilla torget. I Gauvazzis fastighet till vä. fanns Tranås sparbank fram till 1907

I Storgatan 23, huset till vänster, fanns till 1907 Tranås sparbank som då var Wickmans fastighet. Nästa hus Tranås sparbank färdigt 1915 och till höger om detta, ur och guldsmeden Malmqvists fastighet.

Löfstad torg. Foto F.W. Gyllenram c:a 1860.

En av samhällets första byggnader var en backstugan på Storgatan 27 som troligtvis byggdes 1828, den låg vid landsvägen strax intill torgplatsen. På bilden ser man en vintrig torgdag 1860 framför Malmqvists hus som han inköpte 1856. Till vänster ses handlanden P.M. Wickmans magasin där bankhuset byggdes 1915. Wickmans hus, Löfstad, låg till vänster om ladan.

J.M. Malmqvist var en av bygdens första urmakare. Han var född i Malmbäck den 22 mars 1827.

Vid vistelse på Lannaskede brunn träffade han prosten Mellin från Säby, som övertalade Malmqvist att som urmakare flytta till Lövsstad och hans nystartade marknadsplats där. År 1853 bosatte han sig i Hubbarp och tre år senare köpte han och byggde om Storgatan 27 och startade sin urmakarverkstad där.

I sitt andra äktenskap 1867 gifte han sig med Maria Cristina Tidblad, av samma släkt som Inga Tidblad, i det äktenskapet föddes sönerna Karl och August. Faderns företaget delades upp och Karl blev guldsmed och August etablerade sig som urmakare i samhället.

Jonas Magnus Malmqvist avled 1911

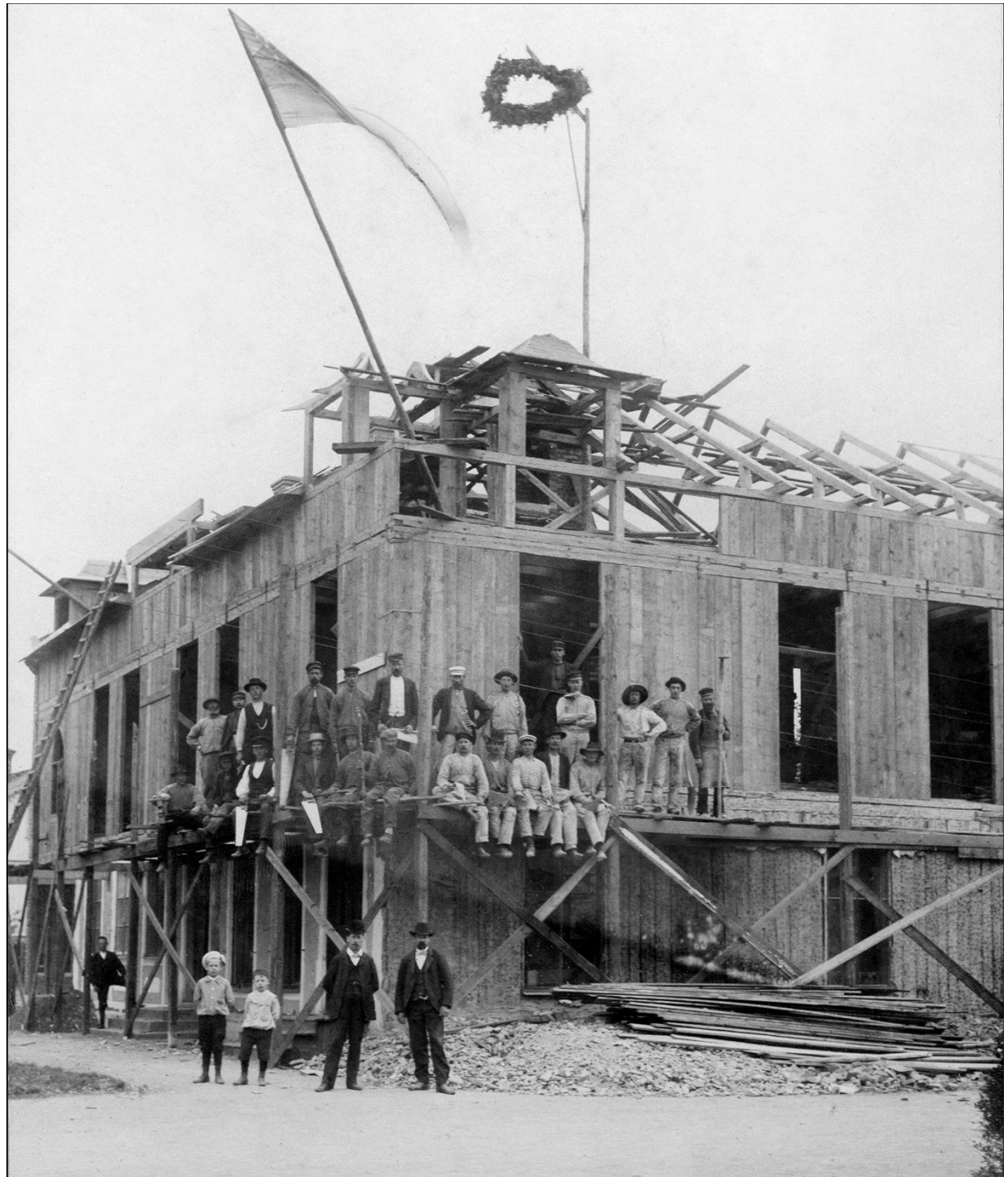
År 1856 köptes fastigheten, **Storgatan 27**, av urmakare J.M. Malmqvist, som var född i Malmbäck 1827 och kom till bygden 1853. 1876 byggdes huset till och grosshandlare Jonas Johansson öppnade då en manufakturaffär i lokalen till höger. Malmqvist drev sin urmakerirörelse i husets södra del. I huset, som man kan se på bilden, fanns under åren 1890-1911 Handelsfirman N. Lindkvist. Lindkvist hade också en lanthandel i Kapela. Affären flyttades sedan till Storgatan 35.

Jonas Johanssons fastighet, **Storgatan 29**, till höger på bilden. Här öppnade han 1893 en välsorterad herr- och damekiperingsaffärer. Nästa är urmakare Malmquist.

Byggnadsarbetare år 1905 då huset Storgatan 27 byggdes om och till.

Bygget igångsattes av Carl Malmqvist och fotografiet är taget inför taklagsfesten, med unionsflaggan vajande på taket och färsk hästspilling på Storgatan. Det kan vara Carl Malmqvist som står till vänster längst fram.

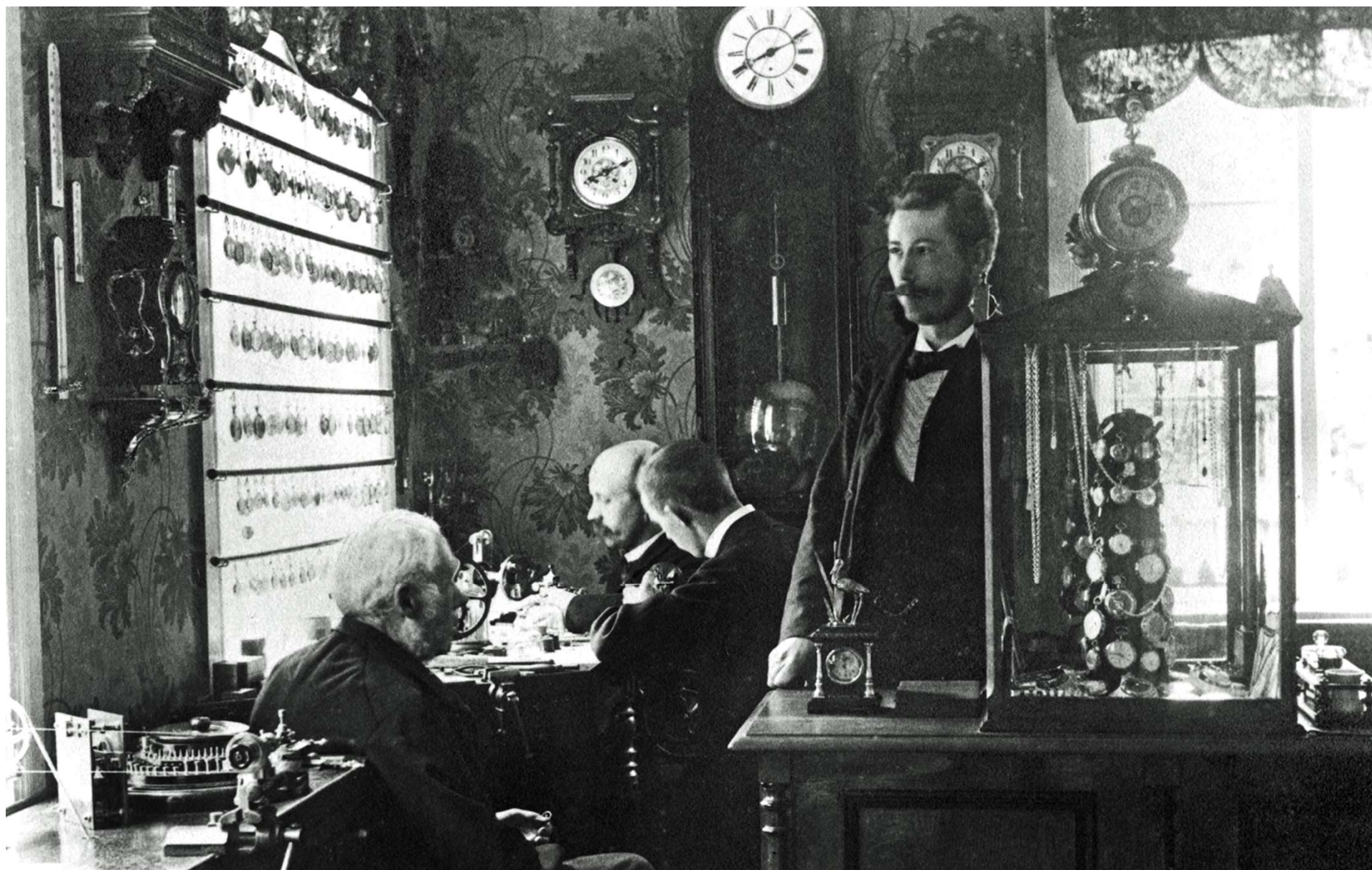
Malmqvist Ur och Guldsmedsaffär i det nyligen påbyggda huset på Storgatan 27, som det nu hette. Med Ruben Lindquist garnaffär som flyttade in efter Jonas 1891 och fanns där fram till 1911.

Storgatan 27. Kv. Stjärnan 6. I huset hade målarmästare Sandberg sin affär ”Tranås Tapet & Färghandel”. 1903 bildades firman Sandberg & son i Storgatan 39, där man också drev en bokhandel som övertogs av dottern Emy. Färghandeln flyttades hit till Storgatan 27 år 1911. Guldsmed Malmkvist var stadens ledande guldsmedsaffär och den finns fortfarande på samma adress (2007).

Storgatan 27 låg i korsningen Storgatan - Bankgatan. År 1905 påbyggdes huset och fick det utseende som det har på bilden. Huset revs 1962 för Sparbankens nybygge.

Malmkvists urmakarverkstad och butik på Storgatan 27. Det var vägg- och fickur som dominerade i butiken, på skärmen till vänster hänger ett stort antal fickur och i glasskåpet på disken förvarades antagligen de dyraste av fickuren. August Malmqvist, stående, sysselsatte antagligen 3 urmakare när bilden togs i början av 1900-talet

Interiör av "Sandbergs färghandel", som från början hette "Tapet-färg-olja och kemikalieaffär" den flyttades hit från Storgatan 39 år 1911. Här fanns många kemikalier som inte är godkända i dag. På hyllorna kan man bl.a. se ATA-skurpulver och Tomteskur, vaxdukar för köksborden och hyllpapper till köksskåpen. Främst står Allan Halldin i unga år, senare välkänd medhjälpare i Stures Färghall

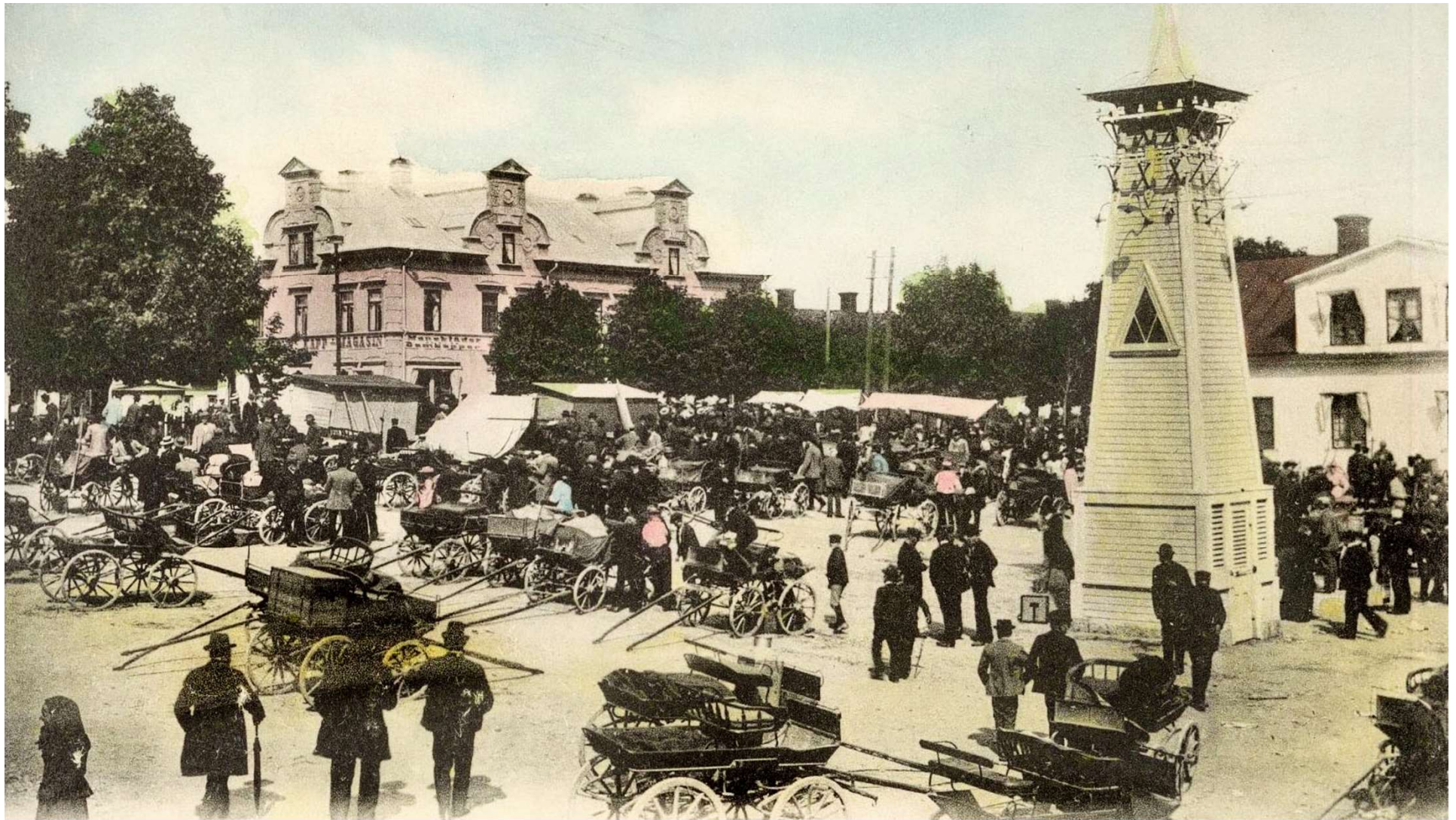

Storgatan 27.Sparbankshuset nybyggt 1962

Storgatan 22. Kv. Lyktan

Torghandel i Lövsstads samhälle under 1860-talet. I bakgrunden ses det Blavierska huset där stadshotellet byggdes. Torgplatsen var under de första åren, från 1849, förlagt till en hage söder om Missionsgatan, efter några år flyttades den till platsen enl. bilden, sedan de båda affärsmännen Blavier och Wickman låtit dränera detta område

Den första torgdagen i Lövstad hölls den 15 juni 1849 på initiativ av prosten S.G. Melin. Man var tidigare hänvisad att avyttra sina produkter på andra orter. Spannmålen transporterades till Jönköping eller Vadstena, medan smör ost kött och potatis såldes i Norrköping, där man fick bäst betalt. Samtidigt köpte man där specerier och klädesplagg som inte kunde tillverkas i hemmet. Då dessa handelsfärder tog en vecka kan man förstå, att Tranåsbygdens befolkning tog budskapet om en egen torgdag med stor tillfredsställelse.

Storgatan 22 Kv. Lyktan. Foto KE Jansson 12/10 1952.

Husen byggdes under 1860-talet och revs 1952-53. Affären mot Storgatan drevs fram till 1870 av J.A. Blavier, han hade där speceri- och manufakturaffär. Lokalen övertogs av handelsfirman J.P. Johansson & Co. Där har sedan varit flera affärer bland andra Karlsson och Friberg och till sist hade Tage Thalén sportaffär där. 1953 uppstod en brand i affärslokalen varefter huset revs. Tranås förste vävare Edv. Fagerberg, flyttade till orten c:a 1880 och hade sin första bostad i huset.

Lilla torget i Tranås på nyårsaftonen 1918. Mitt på bilden ses det blivande stadshuset med talarstol och sängtribun.

År 1918 var utredningen om införlivandet av kringliggande samhällen och sökande av stadsrättigheter klar och godkänd. På nyårsaftonen 1918 inträdde Tranås i städernas krets.

Lilla torget vid midnatt, då festligheterna nådde sin höjdpunkt. På stadshuset fanns en transparang med texten TRANÅS STAD 1919.

På Lilla torget började det redan klockan 11 på kvällen att samlas folk och strax före 12 slaget var torget fullpackat med festdeltagare. Här underhöll Skyttegilletts musikkår och Hembygdskören. Högtidstalare var stadsstyrelsens ordförande Josef Sjöberg och landshövding Fredrik Pettersson.

Nyårsafton 1918, Storgatan var flaggprydd och folk började röra sig mot Lilla Torget för vid 12-slaget skulle Tranås köping bli Tranås stad 1919. Till vänster Storgatan 29 "Jonas" och Storgatan 31 Möllers konditori och pensionat

Fastigheten vid lilla torget – Ågatan 13 (Kvarteret Nordstjärnan) där Statt nu ligger, i huset fanns Folkbiblioteket fram till 1940, folkbiblioteket startades 1906 i ett litet materielrum i Centralskolan. Under krigsåren på 40-talet fanns kristidsnämnden här. Dit fick man gå för att hämta ransoneringskort under kriget. Från början fann det endast bostäder här. På andra våningen med fönstren mot Ågatan bodde Lennart Hyland under sin skoltid.

Storgatan norr om Lilla torget. Byggnaden till höger med Karlsson o Fribergs diverseaffär senare Alg. Tengvalls speceri- och diverse handel och mot slutet fanns här Thaléns sport som brann den 26 mars 1953, rev sedan samma år för att bereda plats åt det nya Stadshotellet. Till vänster Linds tvåvåningshus som totalförstördes av en brand den 16 juli 1947. Det Wigénska huset uppfördes 1904.

År 1877 startade bagarmästare C.F. Linds sin rörelse i fastigheten **Storgatan 22**. Bilden är från omkring 1905. Han lät bygga en plattform i det största trädet, där även servering kunde ske. På bilden ses en trappa till vänster om trädet samt unionsflaggan i topp.

På den plats där Stadshotellet senare byggdes bodde i slutet av 1800-talet flera hantverkare och affärsidkare. I andra huset från höger, här startade C.F. Lind bageri- och kafé rörelse 1877 på Storgatan 22. På andra våningen drev Wilhelm Brizér ett herrskrädderi och i samma fastighet fanns även en välsorterad manufaktur- och kortvaruaffär som ägdes av kommunalmanen C.J. Blomgren.

Fabrikör **C.F. Lind**, född i Bälaryd 1850, var en av föregångsmännen inom samhällets skarpskytterörelse. Han var en av dem som stiftade Tranås Skyttegille. Åren 1898-1921 fungerade han som gilletts ordförande. Lind startade 1877 bageri- och kaféerörelse i fastigheten Storgatan 22.

**Fastighet vid Storgatan i Tranås
svårt eldhärjad i dag, den 19 Juli
1947.**

Äldre dam ådrog sig livsfarliga
brännskador.

Den så svårt brännskadade fru
Agda Eriksson avled på onsdagen
på Tranås sjukhus.

En explosionsartad eldsvåda har i dag ödelagt
fastigheten Storgatan 22, inrymmande bl.a.
Fredr. Peterssons bageri och E. Tells
tobakshandel.

Storgatan, Tranås.

Bilden är tagen från balkongen på Malmqvists hus mot bagare Linds trähus på Storgatan 22. Fastigheten totalförstördes vid en brand 1947 och hela kvarteret Lyktan revs ned i början av 1950-talet för att ge plats åt Stadshotellet som blev färdigt 1955. I nästa fastighet, som byggdes 1903, fanns Anderssons järnaffär och Wigéns Hatt och Mode. På nästa tomt byggde KF år 1935 Domus.

Framför den rivna fastigheten mot torget var Lövestads torghandel belägen redan på 1860 - talet och mot Storg. inrymdes Blaviers speceri - och manufakturaffär. I den rivna byggnaden har det även funnits en hotellrörelse, som serverade mat, vin och öl till hungriga och törstiga Tranåsbor.

Våldsam eldsvåda gjorde sista arbetet med rivning för nya stadshotellet.

Skador för över 60 000 kr i Thaléns Sportaffär

En våldsam eldsvåda avslutade i torsdagskväll plötsligt rivnings-arbetena för Tranås nya stadshotell, då den sista resten av Zetterstrandska huset, inrymmande Thaléns Sportaffär, totalförstördes vid en explosionsartad brand, som blev ett storartat skådespel för den jättepublik som trängdes på Lilla Torget för att bevittna hur ett stycke av det äldsta Tranås skattades åt förgängelsen

Byggnationsarbetet av
Stadshotellet påbörjades
1953

Där hålet i mitten är
kommer biografen Royal
att finnas.
Och det kommer att
finnas två källarplan
under Storgatan
marknivå.

Trots den stora byggarbetsplatsen mitt i centrum fungerade staden som vanligt. Och det var alltid många som nyfiket kollade hotellbygget, speciellt en sådan här dag när det var fredag och tillika torgdag som även den fick rum på den lilla bit som var kvar av torget.

Stadshotellet har nu kommit så långt att byggnaden är under tak och på lördagen den 15 januari 1955 vajade tre svenska flaggor på det stora byggnadens tak.

Ett nybyggt Stadshotell som det såg ut hösten 1955 med Tells Tobak på hörnet. ÖAF:s Livsmedel som flyttat upp från Ågatan har nu en modern butik på **Storgatan 22**. Biblioteket finns i byggnaden liksom Reso resebyrå och Hanssons Frisersalong. Och fotografen Bror Johansson har sin fotoateljé på tredje våningen.

Stadshotellet, är ritat av arkitekt Georg Varhelyi. Hotellet inrymmer 72 rum med över hundra bäddar. I matsalar och festvåning finns plats för cirka 600 gäster. Stadshotellet har med sin mäktiga fasad tillsammans med andra nyuppförda fastigheter utmed Storgatan givit staden något av storstadskarakter.. Skrevs det i ortens tidningar

Stadshotellets inredningen har en personlig prägel med varma färgkombinationer och vacker formgivning. Stadshotellet i Tranås, som är ett av landets modernaste, har blivit en omtyckt samlingsplats för konferenser. Stadshotellet har med sin mäktiga fasad tillsammans med andra nyuppförda fastigheter utmed Storgatan givit staden något av storstadskarakter.

Jag avslutar södra Storgatan med en flygbild som visar den sista biten vi gått från Brunsparkstorget fram till Stadshotellet. Där jag börjar berättelsen om den norra delen av Storgatan fram till Tranås Kvarn